

ENERGY

Key Data

Editie juli 2022

FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie

Vooruitgangstraat 50 – 1210 Brussel

Ondernemingsnr.: 0314.595.348

○ 0800 120 33 (gratis nummer)

○ FODEconomie

○ @fodeconomie

○ [linkedin.com/company/fod-economie](https://www.linkedin.com/company/fod-economie) (tweetalige pagina)

○ [instagram.com/spfec](https://www.instagram.com/spfec)

○ [youtube.com/user/FODEconomie](https://www.youtube.com/user/FODEconomie)

○ economie.fgov.be

Verantwoordelijke uitgever:

Séverine Waterbley

Voorzitter van het Directiecomité

Vooruitgangstraat 50 – 1210 Brussel

Internet versie

Inhoud

Inleidende pagina.....	4
1. Consumptie.....	6
1.1. Primaire energieconsumptie in 2021.....	6
1.2. Finale energieconsumptie in 2021.....	8
1.3. Opvolging Europese doelstellingen.....	16
2. Productie.....	20
2.1. Primaire energieproductie in 2021.....	20
2.2. Bruto-elektriciteitsproductie in 2021.....	22
2.3. Bruto-elektriciteitsproductie van hernieuwbare energiebronnen in 2021.....	24
2.4. Geïnstalleerde elektrische capaciteit in 2021.....	28
3. Invoer.....	30
3.1. Netto-invoer van energie in 2021.....	30
3.2. Oorsprong van de invoer per primaire energiebron in 2021.....	32
3.3. Oorsprong van de invoer van elektriciteit in 2021.....	34
4. Prijzen.....	36
4.1. Aardgasmarkt in 2021.....	36
4.2. Elektriciteitsmarkt in 2021.....	37
4.3. Aardoliemarkt in 2021.....	38

Inleidende pagina

Deze publicatie geeft een overzicht van de laatste beschikbare gegevens over de energiemarkt in België.

De gegevens van 2021 die voorgesteld worden in de hoofdstukken 1, 2 en 3 kennen een voorlopig karakter. Dat wil zeggen dat het om een eerste betrouwbare schatting gaat, en de gegevens dus nog niet finaal zijn. Dat is ook de reden waarom de gegevens enkel in megaton olie-equivalent (Mtoe) worden aangeleverd, en niet in Terajoule (TJ), die een grotere mate van detail inhoudt.

De FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie is als enige verantwoordelijk voor die gegevens. De gegevens die onder de regionale bevoegdheid vallen (voornamelijk de gegevens over hernieuwbare energiebronnen, behalve offshore windenergie en biobrandstoffen) werden door de FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie geschat zonder validatie door de regionale instanties.

Definities

Primaire energieconsumptie meet de totale energievraag van een land. Het dekt het verbruik van de energiesector zelf, verliezen tijdens transformatie (bijvoorbeeld van gas naar elektriciteit) en distributie van energie, en het finaal verbruik door eindgebruikers. Het is inclusief de energie verbruikt voor niet-energetische doeleinden (bijvoorbeeld het verbruik van olieproducten voor de productie van plastic). Het is exclusief de energie geleverd aan internationale zeeschepen.

Finale energieconsumptie is het totale energieverbruik van eindgebruikers, zoals huishoudens, industrie en landbouw. Het is de energie die de deur van de eindconsument bereikt en sluit het energieverbruik uit in de energiesector zelf. Het is inclusief de energie verbruikt voor niet-energetische doeleinden. Het is exclusief de energie geleverd aan internationale luchtvaart.

Primaire energieproductie is elke extractie van energieproducten in een bruikbare vorm uit natuurlijke bronnen. Dat gebeurt hetzij wanneer natuurlijke bronnen worden geëxploiteerd (bijvoorbeeld in steenkoolmijnen, ruwe olievelden, waterkrachtcentrales, windmolenparken) of in de productie van biobrandstoffen.

Bruto-elektriciteitsproductie is de som van de elektrische energie die door alle generatoraggregaten in kwestie wordt geproduceerd (inclusief pompaccumulatie), gemeten aan de uitgang van de hoofdgeneratoren.

Afkortingen

HEB: Hernieuwbare energiebronnen

EE: Energie-efficiëntie

Streefdoelen

HEB

Richtlijn 2009/28/EG ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare energiebronnen:

- Een bindend streefcijfer van 13 % HEB in het eindverbruik van energie in 2020;
- Een bindende doelstelling van 10 % HEB in het eindverbruik van energie in het vervoer in 2020.

Richtlijn 2018/2001 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare energiebronnen:

- Een minimum aandeel van HEB van 13 % in het eindverbruik van energie vanaf 2021;
- Een bindende doelstelling van 32 % HEB in het eindverbruik van energie in 2030 voor de Europese Unie, met een Belgisch streefdoel van 17,5 % HEB in het eindverbruik van energie;
- Een bindende doelstelling van 14 % HEB in het eindverbruik van energie in het vervoer in 2030.

EE

Richtlijn 2012/27/EU over energie-efficiëntie:

Een indicatief streefdoel van 18 % reductie van het primaire energieverbruik in 2020 in vergelijking met de prognoses opgesteld door Primes 2007 (referentiejaar 2005), wat overeenkomt met een primaire energieconsumptie van 43,7 Mtoe, ofwel een finale energieconsumptie van 32,5 Mtoe in 2020.

Richtlijn 2018/2002 tot wijziging van Richtlijn 2012/27/EU over energie-efficiëntie:

Een indicatief streefdoel in 2030 van 42,7 Mtoe primaire energieconsumptie en 35,2 Mtoe finale energieconsumptie.

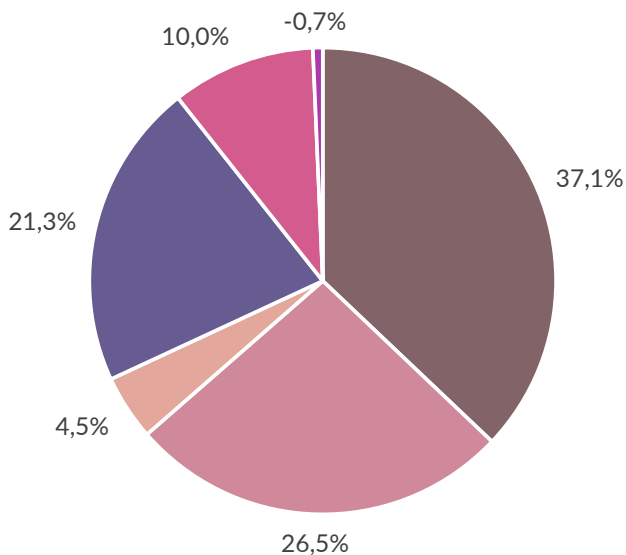
1. Consumptie

1.1. Primaire energieconsumptie in 2021

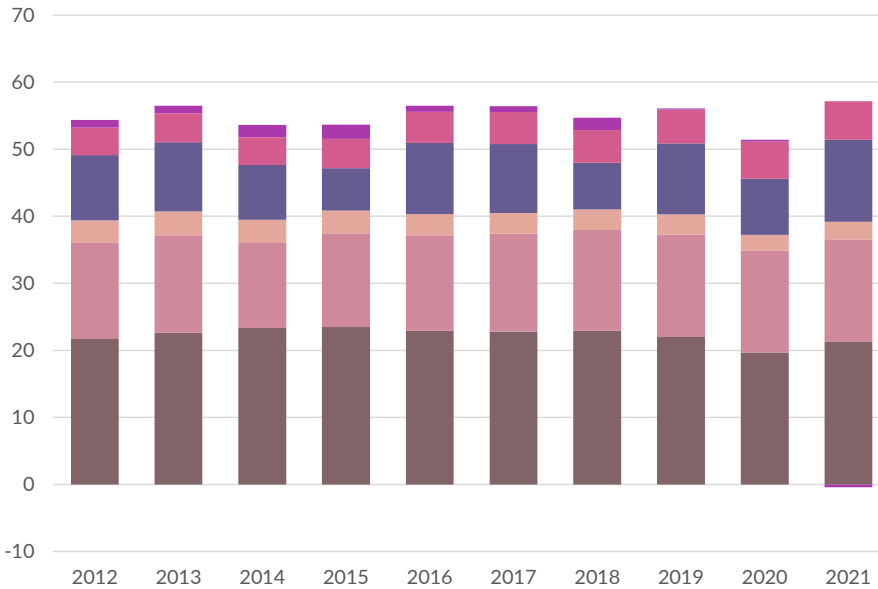
1.1.1. Per energiebron

Energiebron		Mtoe
Aardolie en aardolieproducten		21,3
Aardgas		15,2
Vaste fossiele brandstoffen		2,6
Nucleaire energie		12,2
Hernieuwbare energie en afval		5,7
Andere*		-0,4
Totaal		56,8

* Andere omvat de netto-import van elektriciteit en warmte, alsook de recuperatiewarmte uit chemische processen.

Verloop in Mtoe

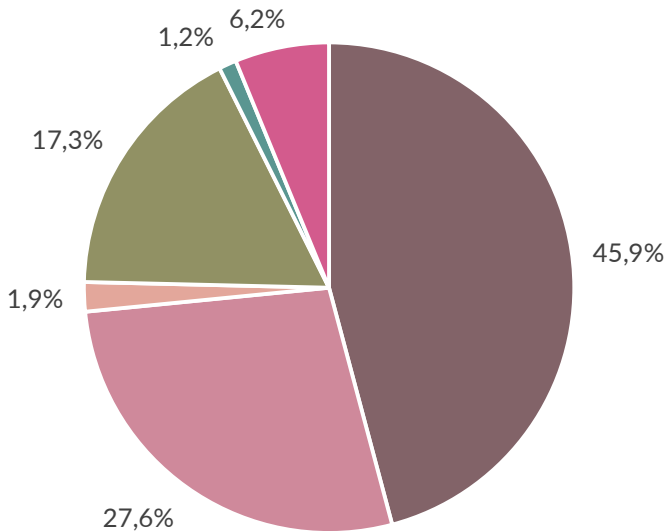

In 2021 bedroeg de totale primaire energieconsumptie 56,8 Mtoe. Dat is een stijging van 10,3 % ten opzichte van 2020. Dat is het hoogste niveau van de primaire energieconsumptie sinds 2010. Dat is hoofdzakelijk het gevolg van een lange aanslepende winterperiode en een sterke stijging in het verbruik van nucleaire energie door een uitzonderlijk hoge beschikbaarheid van de nucleaire installaties. Het aandeel hernieuwbare energie en afval in de primaire energieconsumptie stijgt naar 10,1 % in 2021 tegenover 7,5 % in 2012. Een negatieve netto-import van elektriciteit sinds 2019 doet de energiebron “Andere” dalen ten opzichte van de voorbije jaren waarin de netto-import positief was.

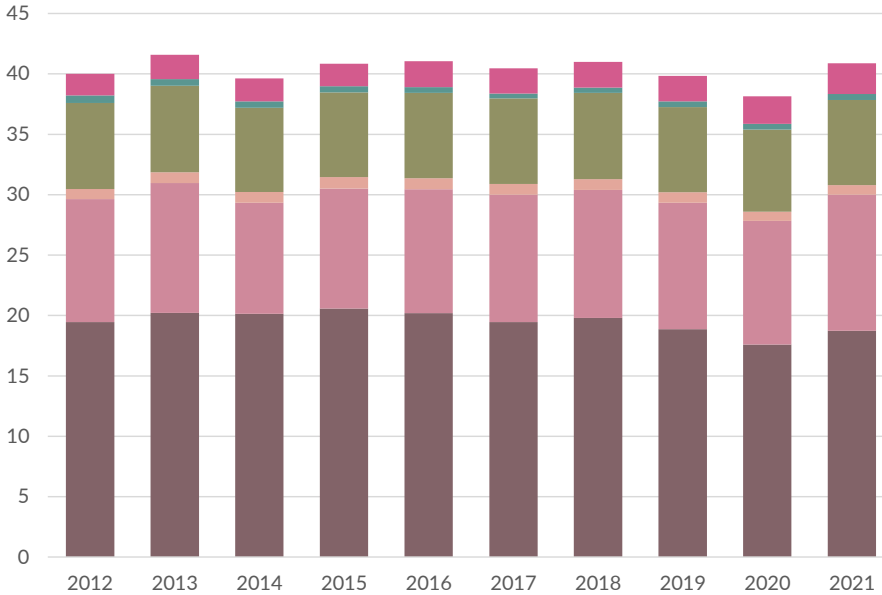
1.2. Finale energieconsumptie in 2021

1.2.1. Per energiebron

Energiebron		Mtoe
Aardolieproducten		18,7
Aardgas		11,3
Vaste fossiele brandstoffen		0,8
Elektriciteit		7,1
Warmte		0,5
Hernieuwbare energie en afval		2,5
Totaal		40,9

Verloop in Mtoe

Tussen 2012 en 2021, varieert de finale energieconsumptie tussen 38,1 en 41,6 Mtoe. Er is een sterke afhankelijkheid van de weersomstandigheden. Jaren met een strengere winter, zoals 2013 en 2021, vertonen inderdaad een hoger finaal verbruik van de verwarmingsbrandstoffen. Die impact is hoofdzakelijk zichtbaar in het aardgasverbruik, waarbij voor het jaar 2021 een recordverbruik werd geregistreerd. De sterke daling van het verbruik die wordt waargenomen in 2020 is in de eerste plaats het resultaat van een warme winter maar ook van de getroffen maatregelen in de strijd tegen het coronavirus. In de finale energieconsumptie worden de aardolieproducten het zwaarst getroffen. In 2021 herstelt het verbruik van de aardolieproducten zich grotendeels.

De aandelen van de diverse energiebronnen in het finale energieverbruik zijn de laatste jaren vrij constant. Het gemiddeld aandeel over de laatste 10 jaar bedraagt voor:

- aardolieproducten 48 %,
- voor aardgas 26 %,
- voor elektriciteit 18 %,
- voor hernieuwbare energie en afval 5 %,
- voor vaste fossiele brandstoffen 2 %, en
- voor warmte 1 %.

Sinds 2012 is het aandeel hernieuwbare energie en afval in de finale energieconsumptie gestegen van 4,5 % tot 6,2 %. Dat aandeel omvat niet het eindverbruik van groene stroom.

Het aandeel van het verbruik van aardolieproducten in de totale finale energieconsumptie daalt licht maar blijft zeer dominant (45,9 % in 2021). Dat verbruik kan opgesplitst worden naar energetisch verbruik (66,4 %) en niet-energetisch verbruik (33,6 %). Binnen het energetisch verbruik van de aardolieproducten kent de transportsector in 2021 een aandeel van 60,8 %. Dat is ongeveer een 3 procentpunt hoger dan in 2020, waar een zeer laag verbruik werd geregistreerd vanwege de maatregelen in strijd tegen het coronavirus.

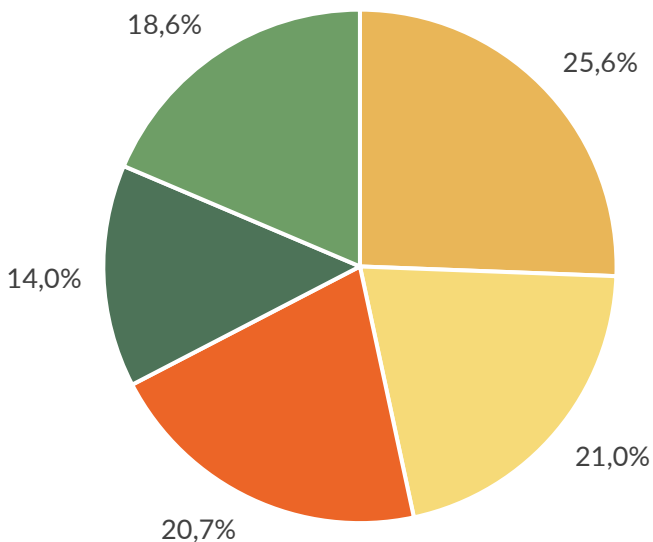
Aardgas staat in voor 27,6 % van de finale energieconsumptie in 2021. 90 % van die aardgasconsumptie wordt aangewend voor energetische doeleinden, waarvan 36 % in de huishoudelijke sector.

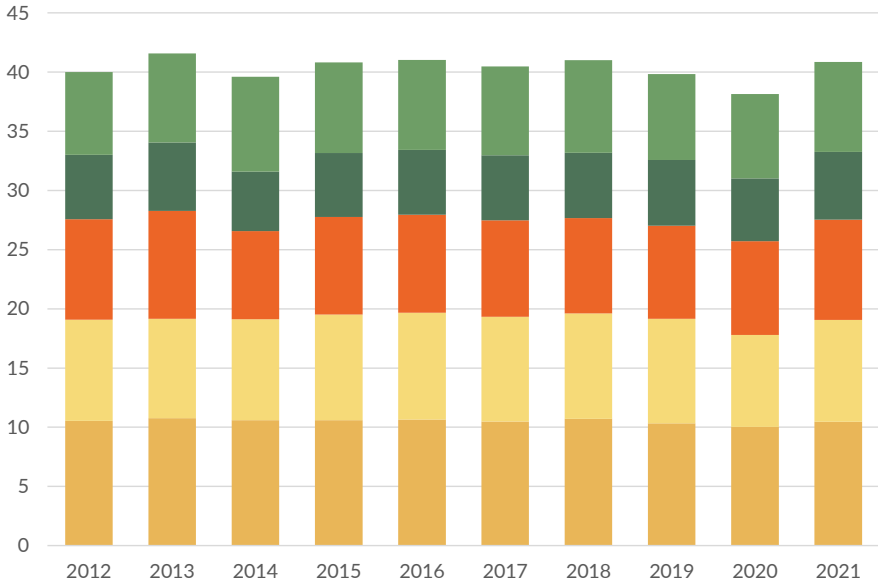
CONSUMPTIE

1.2.2. Per sector

Sector		Mtoe
Industrie		10,5
Transport		8,6
Huishoudelijk		8,5
Diensten en gelijkgesteld		5,7
Niet-energetisch verbruik		7,6
Totaal		40,9

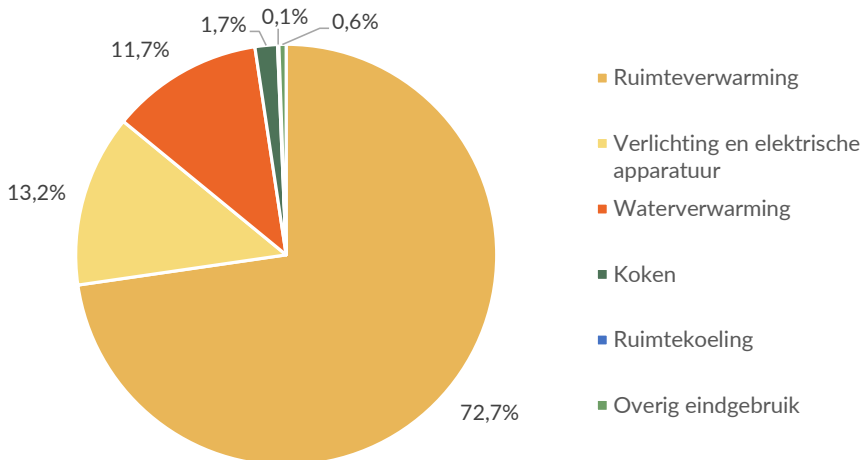
Verloop in Mtoe

De sectorale verdeling van de finale energieconsumptie is vrij constant doorheen de jaren. Het jaar 2020 is een uitzondering hierop vanwege de grote impact van de getroffen maatregelen tegen het coronavirus op de transportsector. In 2020 is het verbruik in de transportsector gedaald met 15,8 % ten opzichte van 2019. In 2021 heeft dat verbruik zich grotendeels hersteld.

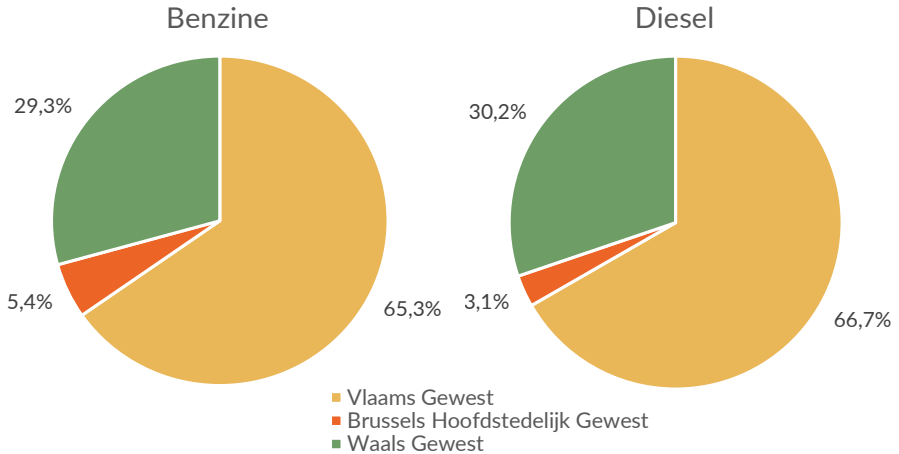
In 2021 werd het verbruik in de industrie voornamelijk ingevuld door aardgas (37,6 %), elektriciteit (31,5 %) en aardolieproducten (13,7 %). Ook in de huishoudelijke sector zijn dat de belangrijkste energiebronnen (respectievelijk 43,1 %, 19,3 % en 28,4 %). Het verbruik in de transportsector wordt zoals verwacht gedomineerd door aardolieproducten (88,1 %). Het resterende deel is afkomstig van biobrandstoffen (bio-ethanol en biodiesel), elektriciteit (voornamelijk gebruikt in het spoorwegvervoer) en een zeer kleine hoeveelheid aardgas. Ook het niet-energetisch verbruik wordt gedomineerd door aardolieproducten (82,7 %). Aardgas (14,4 %) en vaste fossiele brandstoffen (2,8 %) vullen dat verbruik verder in.

1.2.3. Energieconsumptie in huishoudens per type eindgebruik in 2020

In 2020 werd 72,7 % van de energie verbruikt in huishoudens gebruikt voor ruimteverwarming. De voornaamste energiebronnen daarvoor zijn aardgas (44,1 %) en aardolieproducten (41,5 %). Het aandeel van de aardolieproducten is iets hoger dan voorheen wegens het hoge aantal bestellingen van mazout door huishoudens ten gevolge van de zeer lage prijzen in het voorjaar van 2020 (tankeffect). Het aandeel van ruimteverwarming in de totale energieconsumptie van huishoudens varieert afhankelijk van de weersomstandigheden tussen 70 % en 77 % sinds 2010. Het overige verbruik van energie in huishoudens gaat naar verlichting en elektrische apparatuur (13,2 %), waterverwarming (11,7 %) en koken (1,7 %). Gezien België een gematigd klimaat kent, is het gebruik van energie voor ruimtekoeling erg laag (0,1 %).

1.2.4. Regionale verdeling van motorbrandstofverkoop in 2020

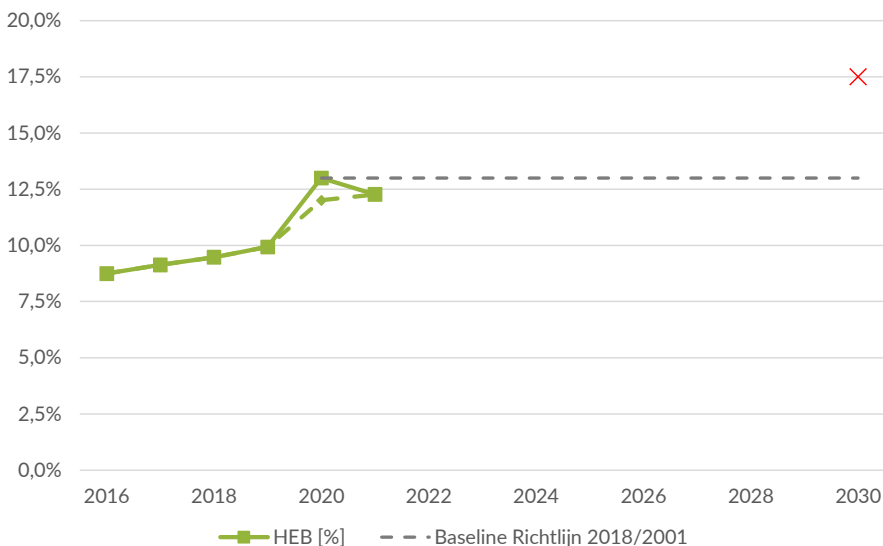
Bevragingen bij publieke en private pompstations maken het mogelijk om de hoeveelheden verkochte motorbrandstoffen in België te verdelen over de 3 gewesten.

Het merendeel van de motorbrandstoffen wordt verkocht in het Vlaams Gewest: 65,3 % of 1,4 miljoen m³ benzine en 66,7 % of 4,5 miljoen m³ diesel.

In het Waals Gewest werden 29,3 % of 0,6 miljoen m³ benzine en 30,2 % of 2,0 miljoen m³ diesel werden verkocht ; terwijl 5,4 % of 0,1 miljoen m³ benzine en 3,1 % of 0,2 miljoen m³ diesel werden verkocht in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

1.3. Opvolging Europese doelstellingen

1.3.1. Aandeel hernieuwbare energiebronnen (HEB) in de finale energieconsumptie

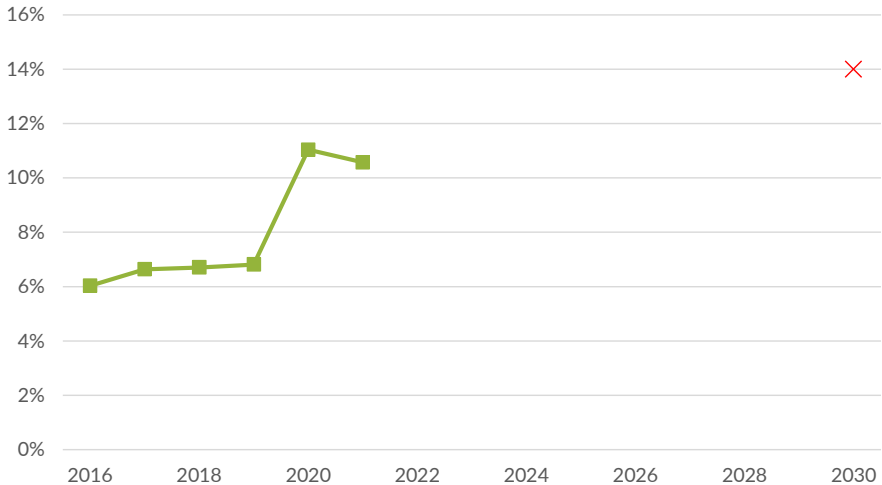

Het bepalen van het aandeel HEB tot en met 2020 gebeurt volgens de berekeningsregels opgelegd door de Richtlijn 2009/28. Vanaf 2021 gebeurt dit volgens de berekeningsregels opgelegd in de Richtlijn 2018/2001.

In 2020 bedroeg het aandeel van hernieuwbare energie in de finale energieconsumptie 12,01 % (groene stippellijn). Om te voldoen aan de bindende doelstelling van 13 % zoals vastgelegd in de Richtlijn 2009/28, werden verschillende aankopen van hoeveelheden energie uit hernieuwbare bronnen uit andere lidstaten doorgevoerd. Die aankopen leidden tot een verhoogd aandeel van 13,00 % van hernieuwbare energie in de finale energieconsumptie (volle lijn).

In 2021 bedroeg het aandeel van hernieuwbare energie in de finale energieconsumptie volgens de eerste schatting 12,27 %. Dat is onder de minimumwaarde of baseline van 13 % zoals gedefinieerd in de Richtlijn 2018/2001. Om dat tekort op te halen, kan er net zoals in 2020, beroep gedaan worden op aankopen van hoeveelheden energie uit hernieuwbare bronnen uit andere lidstaten.

1.3.2. Aandeel hernieuwbare energiebronnen in de finale energieconsumptie in transport

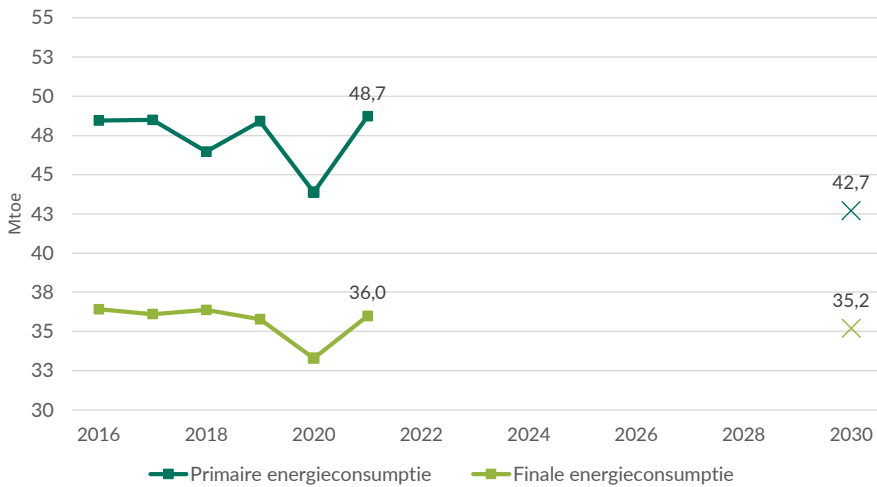

Het bepalen van het aandeel HEB in transport tot en met 2020 gebeurt volgens de berekeningsregels opgelegd door de Richtlijn 2009/28. Vanaf 2021 gebeurt dit volgens de berekeningsregels opgelegd in de Richtlijn 2018/2001, waarin ook het streefcijfer van 14 % werd vastgelegd.

In 2021 bedroeg het aandeel hernieuwbare energie in de finale energieconsumptie in transport 10,57 %; een daling van 0,47 procentpunt tegenover 2020, het gevolg van een wijziging van de opgelegde berekeningsregels.

De hernieuwbare energie in transport is voornamelijk afkomstig van de bijgemengde biobrandstoffen in de motorbrandstoffen (benzine en diesel). Daarnaast wordt een beperkt deel van hernieuwbare elektriciteit gebruikt in transport (hoofdzakelijk spoorwegvervoer).

1.3.3. Opvolging van de indicatieve energie-efficiëntie doelstellingen

Richtlijn 2012/27/EU over energie-efficiëntie gewijzigd door Richtlijn 2018/2002 heeft ertoe geleid dat België een indicatief streefdoel in 2030 heeft van 42,7 Mtoe primaire energieconsumptie en 35,2 Mtoe finale energieconsumptie.

In de Energie-efficiëntie Richtlijn 2012/27/EU gewijzigd door Richtlijn 2018/2002 wordt primaire energieconsumptie gedefinieerd als het bruto binnenlands verbruik (dat internationale luchtvaart bevat, maar niet de internationale zeeschepen) waarvan het niet-energetisch verbruik wordt afgetrokken. Evenzo omvat de finale energieconsumptie de internationale luchtvaart maar niet de internationale zeeschepen en het niet-energetisch verbruik. Vanwege afwijkende definities (exclusie van het niet-energetisch verbruik in zowel de primaire als in de finale energieconsumptie, en het opnemen van de internationale luchtvaart in de finale energieconsumptie) wijken de gegevens in dit hoofdstuk af van de gegevens die in hoofdstukken 1.1 en 1.2 worden gepresenteerd.

De geobserveerde gemiddelde daling van de primaire energieconsumptie die minder merkbaar is in de finale energieconsumptie geeft aan dat de belangrijkste verbeteringen op vlak van efficiëntie gerealiseerd werden in de energiesector (productie van elektriciteit, aardolieraffinaderijen, kookovens, ...). Door het weglaten van het niet-energetisch verbruik en het mee opnemen van de internationale luchtvaart, wordt de impact van de getroffen maatregelen in de strijd tegen het coronavirus gedurende 2020 zeer duidelijk. In 2021 herstelden de primaire en finale energieconsumptie zich.

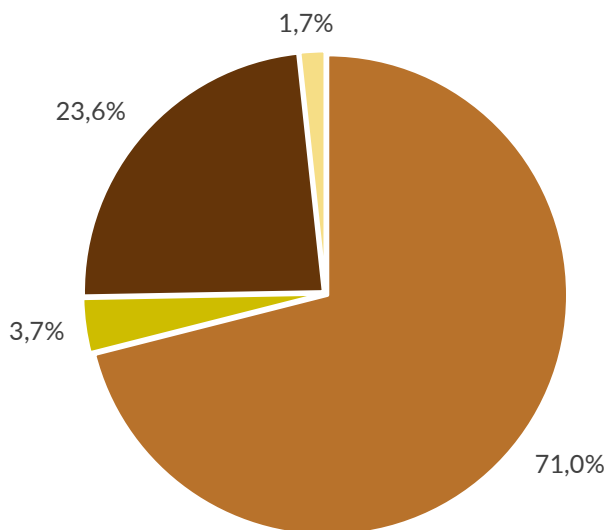
2. Productie

2.1. Primaire energieproductie in 2021

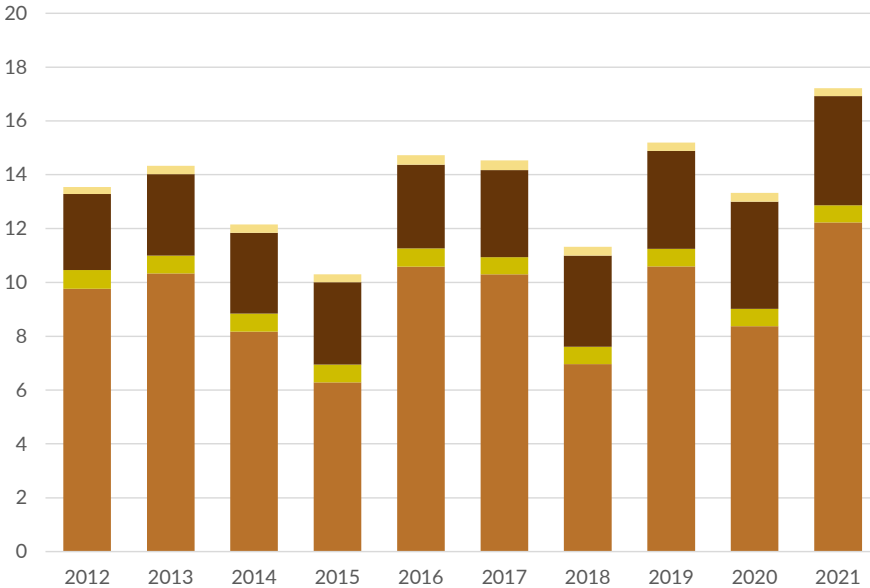
Energiebron		Mtoe
Nucleaire energie		12,2
Niet-hernieuwbaar afval		0,6
Hernieuwbare energie en biobrandstoffen*		4,1
Overige**		0,3
Totaal		17,2

* Hernieuwbare energie en biobrandstoffen omvatten niet-gepompte hydro, wind, zon, geothermie, vaste en vloeibare biomassa, biogas, hernieuwbaar afval en de omgevingswarmte gebruikt door warmtepompen.

** Overige omvat de recuperatie van warmte uit chemische processen en mijngas (gas uit steenkoolmijnen).

Verloop in Mtoe

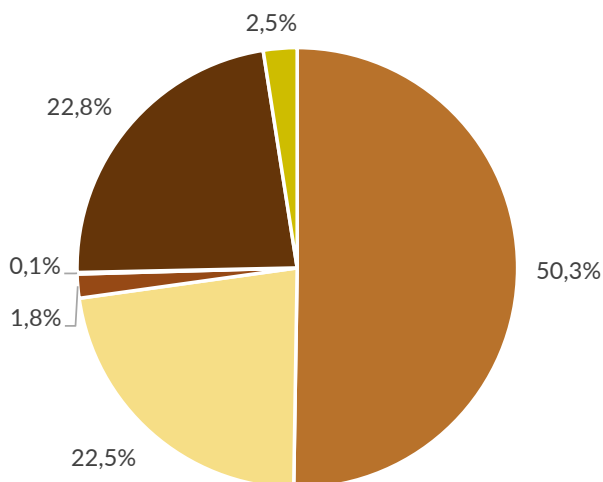

De primaire energieproductie van hernieuwbare energie en biobrandstof kent een stijging van 2,8 Mtoe in 2012 (aandeel van 20,8 %) tot 4,1 Mtoe in 2021 (aandeel van 23,6 %). Die stijging is voornamelijk het gevolg van nieuwe windmolenparken en zonnepanelen. Tussen 2020 en 2021 is de productie op basis van wind licht gedaald met 6,4 % door bijzonder lage windsnelheden. De productie op basis van zonne-energie is gestegen met 9,8 %. Nucleaire energieproductie is sterk gestegen met 46,1 % ten opzichte van 2020 door een uitzonderlijk hoge beschikbaarheid van de nucleaire installaties.

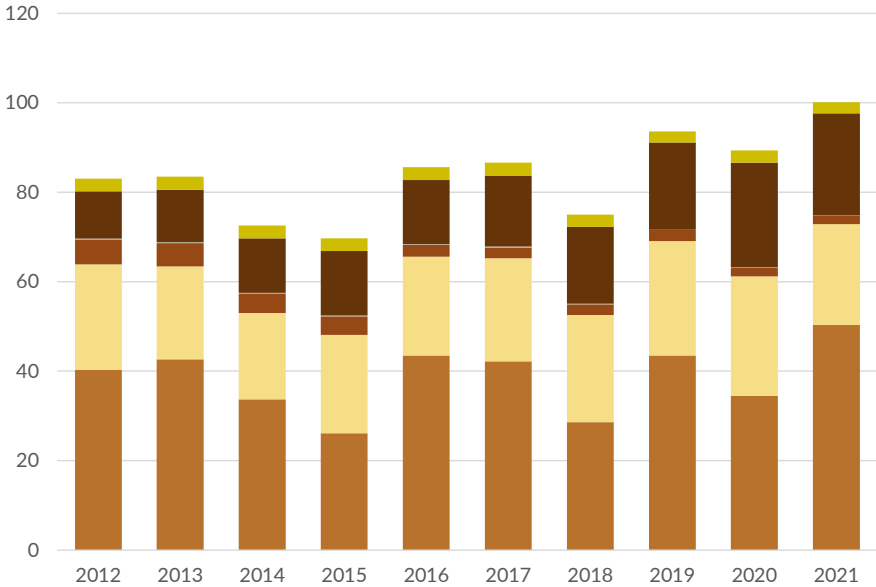
2.2. Bruto-elektriciteitsproductie in 2021

Energiebron		TWh
Nucleair		50,3
Aardgas		22,6
Vaste fossiele brandstoffen en siderurgische gassen		1,8
Aardolieproducten		0,1
Hernieuwbare energie		22,9
Andere bronnen		2,5
Totaal		100,1

*Andere bronnen omvatten gepompte hydro, recuperatiewarmte, niet-hernieuwbaar afval en andere.

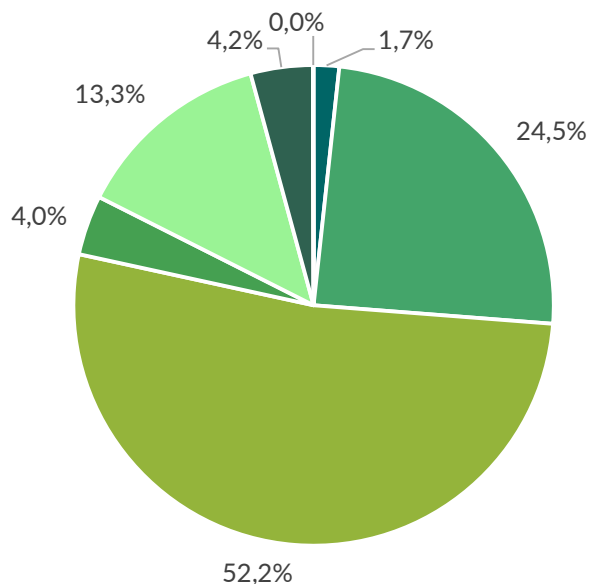
Verloop in TWh

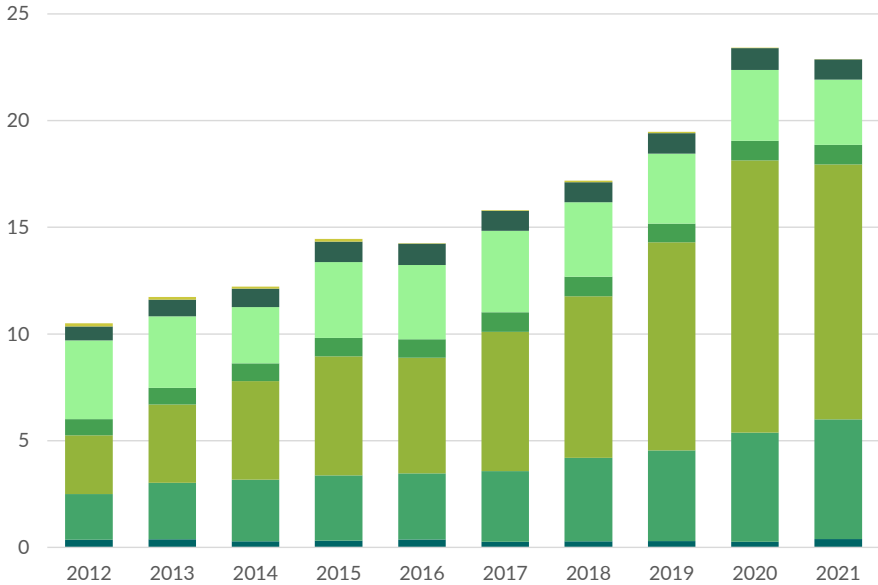
De bruto-elektriciteitsproductie in 2021 was 12,0 % hoger dan in 2020, voornamelijk ten gevolge van een hogere productie van de nucleaire installaties (+46,1 % of +15,9 TWh). Het jaar 2021 is het hoogste jaar ooit in termen van bruto-elektriciteitsproductie. In het laatste decennium is de grootste stijging te vinden bij de hernieuwbare energie, waar de productie met 117,6 % of 12,4 TWh steeg ten opzichte van 2012. Uit de grafiek kunnen we bovendien afleiden dat het gebruik van olieproducten en vaste fossiele brandstoffen sterk is afgenomen (respectievelijk -66,9 % en -67,7 % in de laatste 10 jaar) ten voordele van voornamelijk hernieuwbare energie. De laatste centrale die vaste fossiele brandstoffen stookte, is in 2016 gesloten. De resterende elektriciteitsproductie afkomstig van die groep brandstoffen is afkomstig van siderurgische gassen geproduceerd in de ijzer- en staalindustrie en enkele kleine multi-brandstof cogeneratiecentrales.

2.3. Bruto-elektriciteitsproductie van hernieuwbare energiebronnen in 2021

Hernieuwbare energiebron		TWh
Niet-gepompte hydro		0,4
Zon		5,6
Wind		11,9
Hernieuwbare stedelijk afval		0,9
Vaste biomassa		3,1
Biogas		1,0
Vloeibare biomassa		0,0
Totaal		22,9

Verloop in TWh

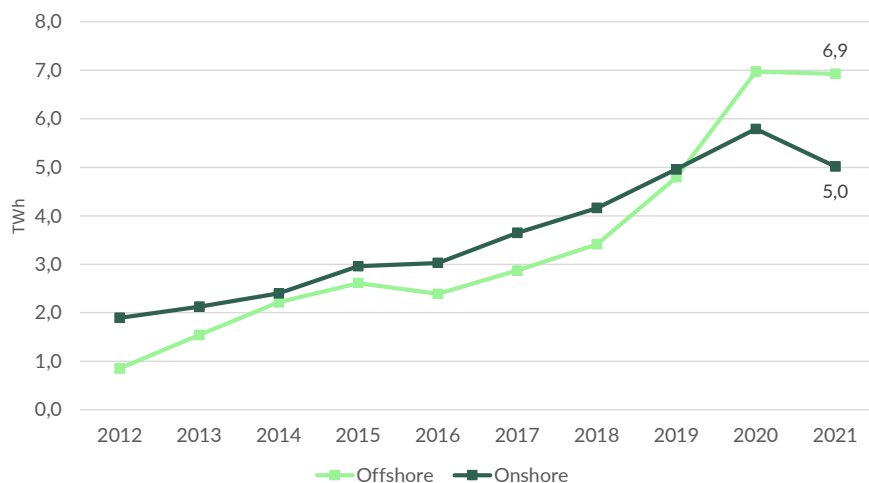

De productie van hernieuwbare elektriciteit is het afgelopen decennium sterk gegroeid. De productie van elektriciteit op basis van zonne-energie vertoont voor het vierde jaar op rij een sterke stijging (+9,8 %), na enkele jaren van stagnatie. De productie op basis van vaste biomassa is hersteld sinds de daling in 2014 en bereikte een hoogtepunt in 2017 met 3,8 TWh. Tussen 2020 en 2021 is de productie op basis van wind gedaald met 6,4 % ondanks bijkomende installaties van windmolenparken. Het jaar 2021 vertoonde zeer lage windsnelheden wat resulteert in een dalende productie.

PRODUCTIE

Mede door de offshore windmolenparken is windenergie de belangrijkste bron van hernieuwbare elektriciteit. De offshore windmolenparken hebben in 2021 6,9 TWh elektriciteit geproduceerd en hebben zo ongeveer 1.975.000 huishoudens van stroom voorzien (ervan uitgaande dat een gemiddeld huishouden jaarlijks 3.500 kWh elektriciteit verbruikt).

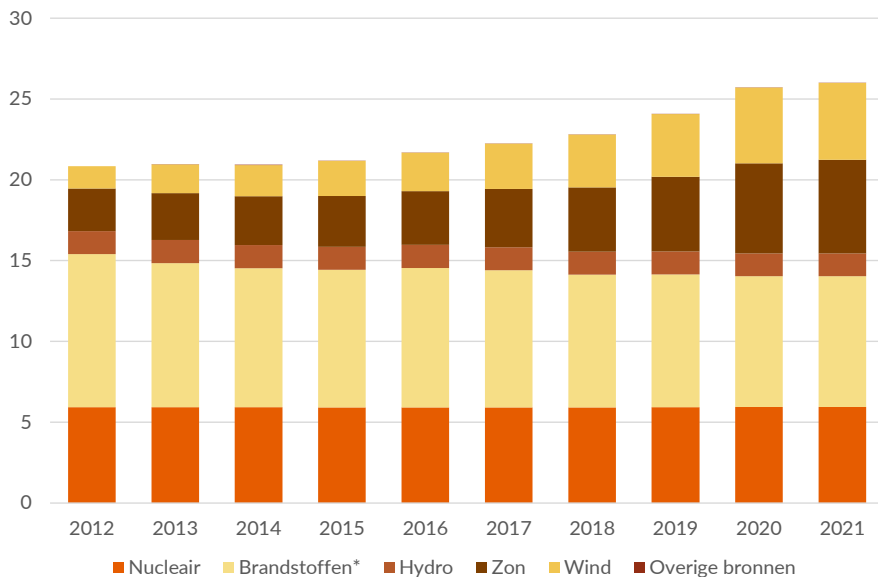
Verloop in TWh

2.4. Geïnstalleerde elektrische capaciteit in 2021

Verloop in GW

*Brandstoffen omvatten vaste fossiele brandstoffen, aardolieproducten, aardgas, hernieuwbare brandstoffen en afval (vaste, en vloeibare biomassa, biogas, hernieuwbaar en niet-hernieuwbaar afval).

De geïnstalleerde elektrische capaciteit in België steeg van 20,8 GW in 2012 naar 26,0 GW in 2021, een toename van 5,2 GW. Enerzijds is er een afname van 1,4 GW aan conventionele thermische installaties (brandstoffen). Anderzijds is er een opmerkelijke toename van de productiecapaciteit van hernieuwbare elektriciteit, voornamelijk zonne- en windenergie. De geïnstalleerde capaciteit van die twee hernieuwbare energiebronnen vertegenwoordigt 10,5 GW of 40,6 % van de totale geïnstalleerde elektrische capaciteit.

Zoals getoond in hoofdstuk 2.3 vertegenwoordigt offshore windenergie 58,0 % van de totale windproductie, hoewel ze qua geïnstalleerd vermogen slechts 47,7 % van de totale geïnstalleerde windcapaciteit vertegenwoordigt. Dat resulteert in een hogere capaciteitsfactor van de offshore windparken.

De eerste offshore wind energiezone in de Belgische Noordzee werd volledig volgebouwd. Het laatste windmolenpark in die eerste zone was volledig operationeel sinds eind december 2020. Het totaal geïnstalleerde vermogen op zee bedraagt 2.261,8 MW.

Een tweede zone voor offshore windenergie, de Prinses Elisabeth-zone, werd reeds gedefinieerd. De eerste indienststelling van het eerste windmolenpark in die zone is voorzien in 2027-2028. In die tweede zone wordt een totaal geïnstalleerd vermogen tussen 3.150 en 3.500 MW beoogd.

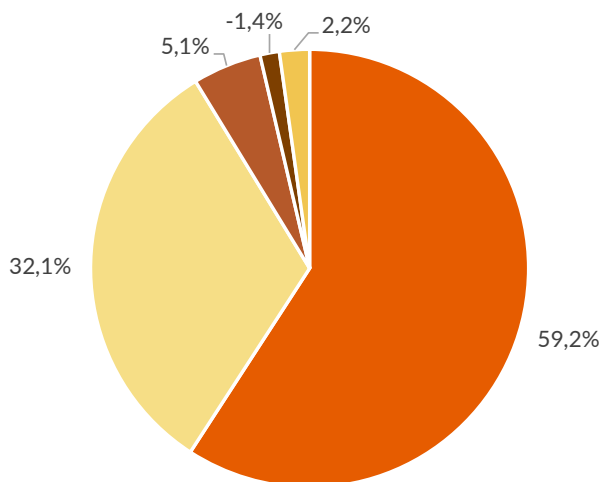
Als we de zonnecapaciteit nader bekijken, merken we dat ongeveer 64,6 % afkomstig is van kleine fotovoltaïsche zonnepanelen onder de 20 kW. Dat type installaties bevindt zich voornamelijk bij huishoudens, wat het belang ervan aantoont.

De toename van de totale geïnstalleerde elektrische capaciteit leidt niet noodzakelijkerwijs tot een toename van de elektriciteitsproductie, vooral als gevolg van het weersafhankelijke karakter van wind- en zonne-energie.

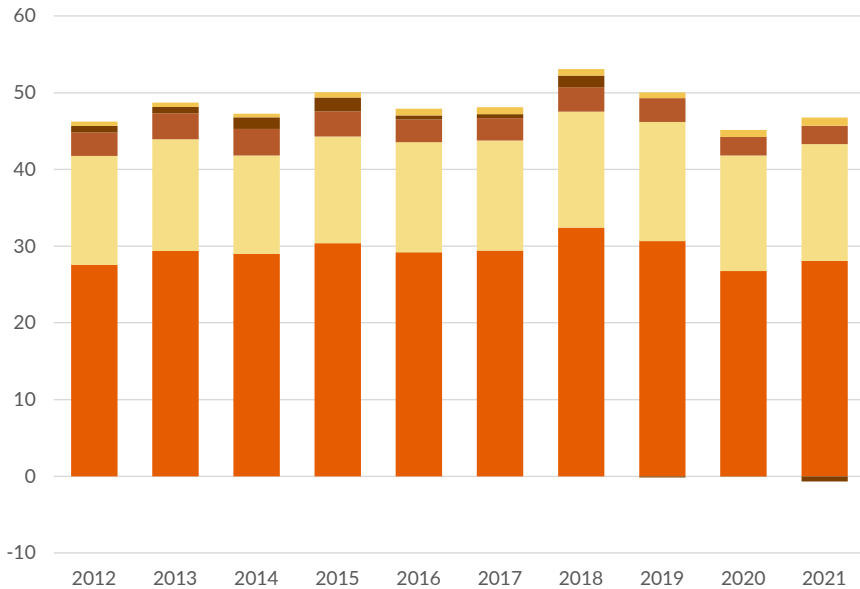
3. Invoer

3.1. Netto-invoer van energie in 2021

Energiebron		Mtoe
Aardolie en aardolieproducten		28,1
Aardgas		15,2
Vaste fossiele brandstoffen		2,4
Elektriciteit		-0,7
Hernieuwbare brandstoffen en afval		1,0
Totaal		46,1

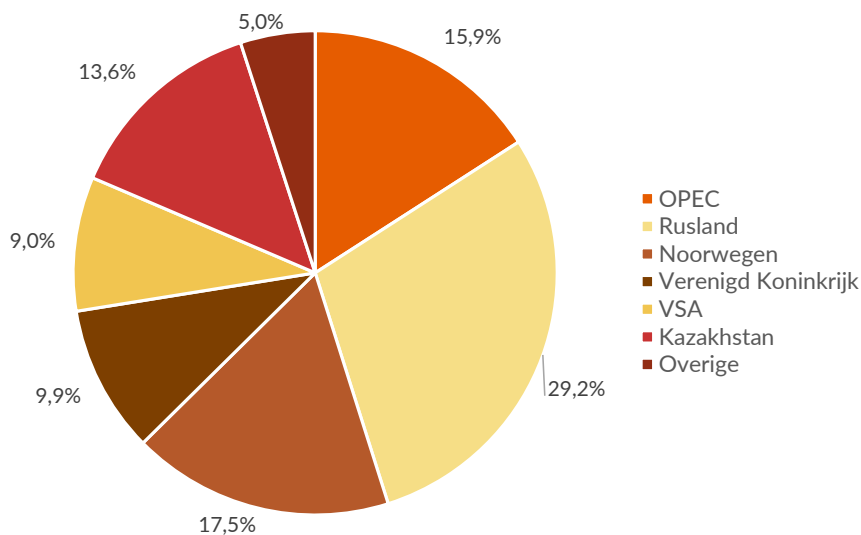
Verloop in Mtoe

De uitbating van de natuurlijke bronnen van fossiele brandstoffen die in België voorkomen, is onvoldoende rendabel. De laatste kolenmijn werd gesloten in 1992. Er is enkel nog een kleine recuperatie van steenkool uit mijnterrils en een ontginning van mijngas voor de productie van elektriciteit en warmte. De afhankelijkheid van de invoer van fossiele brandstoffen om aan de binnenlandse vraag te voldoen is vervolgens zeer groot. In 2021 bedroeg de energie-afhankelijkheid 71,2 %. De energie-afhankelijkheid wordt berekend als de netto-invoer gedeeld door de som van het bruto binnenlands verbruik en de leveringen aan de internationale zeeschepen. Diversificatie van de landen van import en strategische voorraden zijn de voornaamste middelen om de bevoorradingszekerheid te garanderen.

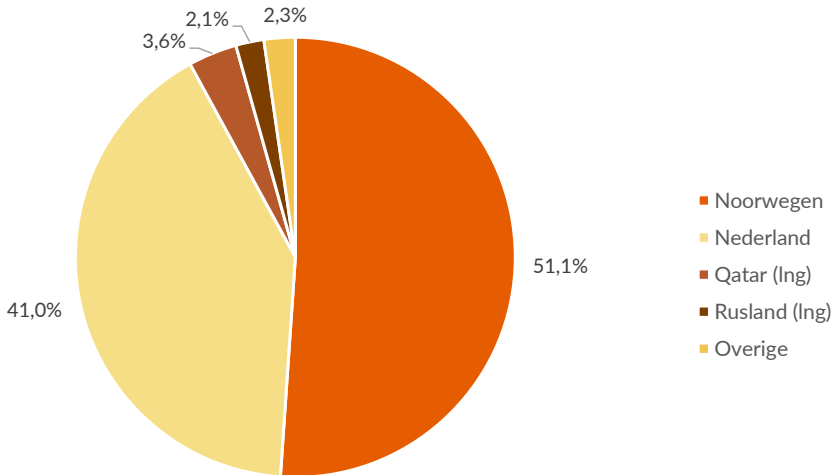
3.2. Oorsprong van de invoer per primaire energiebron in 2021

3.2.1. Oorsprong van de invoer van ruwe aardolie

Bijna 30 % van de ingevoerde ruwe aardolie is afkomstig van Rusland. Van de OPEC-landen zijn Saoedi-Arabië en Irak de landen met de hoogste invoer in België (respectievelijk 8,1 % en 4,2 %). Tot de “Overige” landen behoren Canada, Cuba, Frankrijk en Guyana.

3.2.2. Oorsprong van de invoer van aardgas

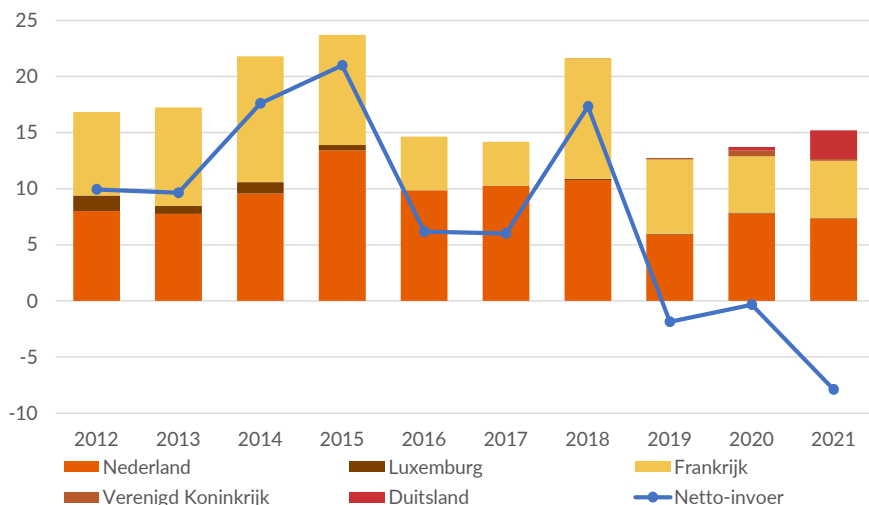

Vanwege de rapportageconventies van Eurostat aangaande internationale handel is de netto-invoer minder representatief vanwege de afwijkende inachtnahme van lng. De netto-invoer van lng omvat immers niet alleen lng dat in België wordt verbruikt of opgeslagen, maar ook hervergast en opnieuw geëxporteerd lng. Daarom werd ervoor gekozen om de oorsprong van het aardgas dat in België werd verbruikt of opgeslagen weer te geven in plaats van de netto-invoer.

We kunnen zien dat 51,1 % van het gas dat in België wordt verbruikt het grondgebied binnenkomt via een gaspijpleiding vanuit Noorwegen en 41,0 % vanuit Nederland. Uit Qatar en Rusland, kwam respectievelijk 3,6 % en 2,1 % van het aardgas verbruikt in België, per boot (in de vorm van lng). In de praktijk is enkel het aardgas uit Noorwegen (en het geïmporteerd lng) feitelijk volledig uit het land van winning. Aardgas dat via een pijpleiding uit Nederland, het Verenigd Koninkrijk, Duitsland of Frankrijk binnenkomt, bevat, althans gedeeltelijk, aardgas uit andere landen. De “Overige” landen zijn onder meer Algerije, Egypte, Frankrijk, Duitsland, het Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten.

3.3. Oorsprong van de invoer van elektriciteit in 2021

Verloop in TWh

Om aan de vraag naar elektriciteit te voldoen, moet België een beroep doen op de invoer uit de buurlanden. Er is een omgekeerd evenredige relatie met de elektriciteitsproductiecijfers (zoals gepresenteerd in hoofdstuk 2.2). Jaren met een lage productie (2014, 2015 en 2018 bijvoorbeeld) kennen een zeer hoge invoer van elektriciteit.

Eind 2020 werden de werkzaamheden aan de ALEGrO interconnector tussen België en Duitsland afgerond waardoor stroom tussen beide landen kan uitgewisseld worden. Sinds november 2020 is die interconnector beschikbaar voor commerciële activiteiten.

In 2021 was de netto-invoer van elektriciteit voor het derde jaar op rij negatief na vele jaren van een positieve netto-invoer. Dat wijst op een overschot van geproduceerde elektriciteit ten opzichte van de binnenlandse vraag. De netto-invoer was positief voor Nederland en Duitsland (respectievelijk 2,1, en 0,7 TWh). Met Frankrijk, Luxemburg en het Verenigd Koninkrijk, was de netto-invoer negatief (respectievelijk -2,6, -1,1 en -7,0 TWh). Dat resulteert in een netto-uitvoer van 7,9 TWh in 2021. De hoge uitvoer naar het Verenigd Koninkrijk wordt voornamelijk gedreven door de hogere prijs op de piekmomenten in het Verenigd Koninkrijk ten opzichte van het vasteland. Door een uitzonderlijke lage beschikbaarheid van de Franse nucleaire installaties, wordt een hogere uitvoer naar Frankrijk waargenomen.

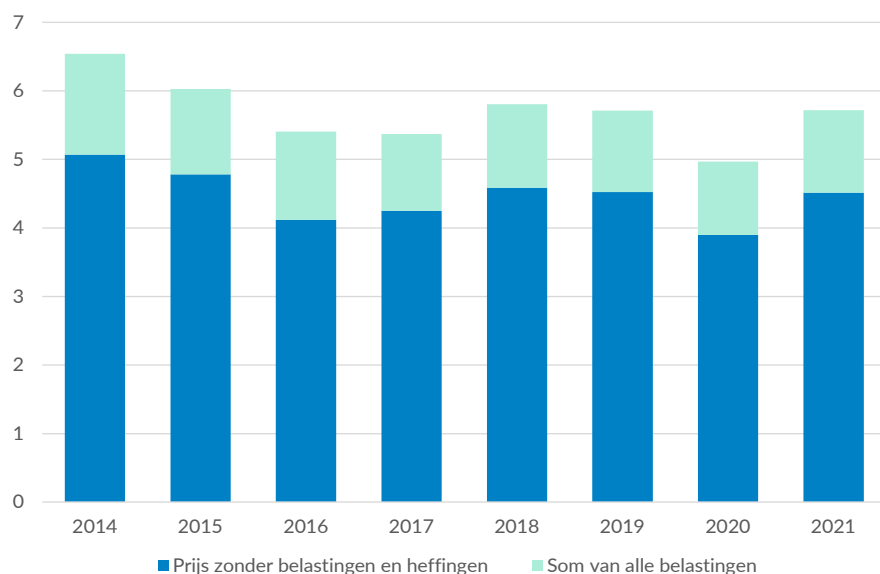
Met ALEGrO (1.000 MW) bedroeg de maximale commerciële importcapaciteit vanaf 2020, 6.500 MW.

4. Prijzen

4.1. Aardgasmarkt in 2021

Verloop in eurocent/kWh

Consumptieblok D2 (20 tot 200 GJ/jaar)

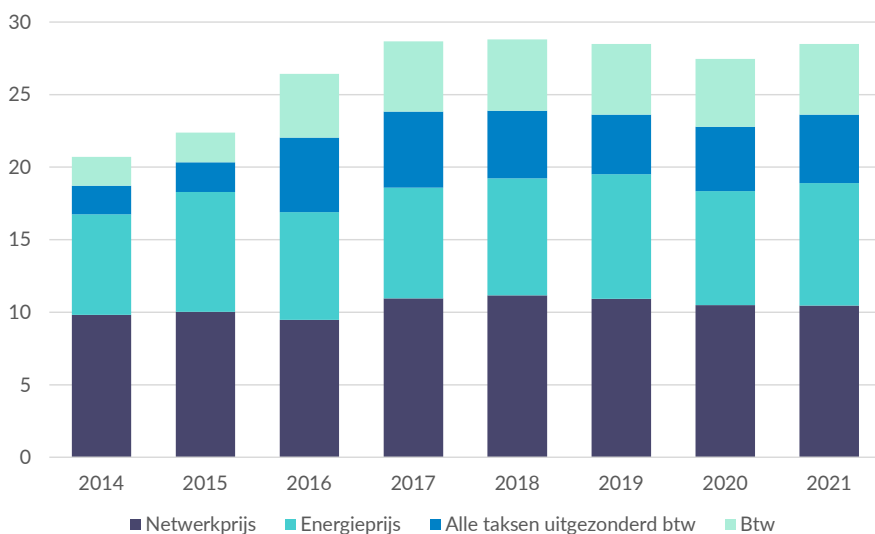

Een gemiddeld Belgisch gezin betaalde in 2021 voor zijn aardgas 5,7 eurocent/kWh, 15 % meer dan in 2020. De prijs zonder belastingen en heffingen omvat de energie-, leverings- en netwerkkosten en vertegenwoordigt 78,9 % van de totale prijs. Het aandeel van btw en andere belastingen is 21,1 %. Vanaf de tweede helft van 2021 verhogen de groothandelsprijzen, wat langzaam ook gereflecteerd wordt in de prijs die een huishouden betaalt. De gemiddelde betaalde prijs wordt gedempt door de uitbreiding van het sociaal tarief vanaf februari 2021.

4.2. Elektriciteitsmarkt in 2021

Verloop in eurocent/kWh

Consumptieblok DC (2.500 tot 5.000 kWh/jaar)

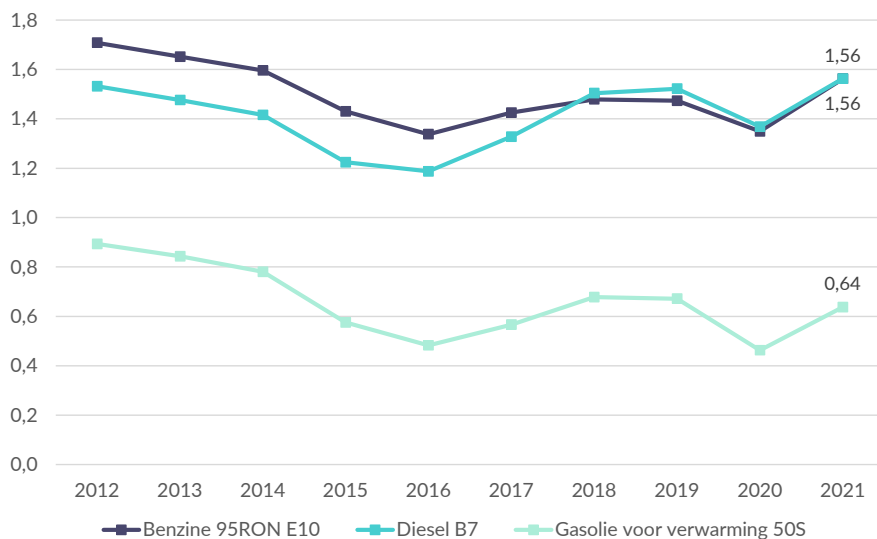

Een gemiddeld Belgisch huishouden betaalde in 2021 voor zijn elektriciteit 28,5 eurocent/kWh, 3,7 % meer dan in 2020. De energiekosten vertegenwoordigden 29,6 % van de totale elektriciteitsrekening in 2021. De netwerktarieven zijn stabiel en vertegenwoordigen 36,7 %. Het aandeel van de belastingen is gestegen tot 33,6 % van de totale factuur.

Gedreven door een stijgende groothandelsprijs van aardgas, stijgt ook de groothandelsprijs van elektriciteit. Dat weerspiegelt zich vanaf het tweede semester van 2021 in een stijgende prijs die een huishouden betaalt. De gemiddelde betaalde prijs wordt gedempt door de uitbreiding van het sociaal tarief vanaf februari 2021.

4.3. Aardoliemarkt in 2021

Verloop in euro/liter

Na een forse daling van de gemiddelde jaarlijkse maximprijzen in 2020, hebben de prijzen zich gedurende 2021 hersteld en bevinden ze zich terug op het niveau pre-corona. Mede door een wijziging in het toegepaste fiscale beleid voor motorbrandstoffen wordt voor het eerst in 2018 een hogere gemiddelde jaarlijkse dieselprijs waargenomen in vergelijking met de gemiddelde jaarlijkse benzineprijs. De forse daling die in 2020 werd opgetekend, is het gevolg van de prijsdaling op de internationale markten ten gevolge van de coronacrisis.

FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie

Vooruitgangstraat 50
1210 Brussel
Ondernemingsnr.: 0314.595.348
<https://economie.fgov.be>